

نام و نام خانوادگی:	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۶/۱۱	تعداد صفحه: ۵
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره

بخش الزامی

(دانش آموزان عزیز به سؤالات ۱ تا ۲۴ (برای کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید.)

الف تاریخ ادبیات (۱/۵ نمره)

- ۱- یک اثر از «ملک الشعرای بهار» نام ببرید .
۰/۲۵
- ۲- کدام یک از جمله های زیر درست است ؟
۰/۲۵
- الف (« فتحعلی خان صبای کاشانی » ، پرچمدار بازگشت ادبی است .
ب (« میرزاده عشقی » پرچمدار بازگشت ادبی است .
۰/۲۵
- ۳- کدام یک از عوامل زیر بر ادبیات عصر بیداری مؤثر نبود ؟
الف (رواج صنعت چاپ و روزنامه نویسی
ب (تأسیس مدرسه دارالفنون
ج (کوشش عباس میرزا در روی آوردن به دانش و فنون نوین
د (عدم توجه روشنفکران به شعر و شاعری
۰/۲۵
- ۴- متن زیر چه کسی را معرفی می کند ؟
« نام پدرش یوسف اعتصام الملک آشتیانی است . اوج سخن او در قطعات اوست که در آن ها به شیوه «انوری» و «سنایی» توجه دارد . برخی از اشعارش به صورت « مناظره » میان دو انسان ، جاندار یا شیء است او به مضامین اخلاقی ، پند و اندرز هم توجه دارد . »
۰/۵
- ۵- هر یک از آثار در ستون « الف » به کدام یک از پدید آورندگان آن در ستون « ب » مربوط است . (یک مورد در ستون « ب » اضافی است .)

الف	ب
(۱) مدار صفر درجه	جلال آل احمد
(۲) خسی در میقات	اسماعیل فصیح احمد محمود

ب سبک شناسی (۱/۵ نمره)

- ۶- کدام یک از واژه های داخل کمانک درست است ؟
۰/۲۵
- الف) از بارزترین شاخصه های زبان شعر عصر بیداری (سادگی ، پیچیدگی) است .
۰/۲۵
- ب) از شاخه های ارزنده ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است ، (طنز سیاسی - اجتماعی ، طنز اخلاقی) است .
۰/۲۵
- ج) شاعری که با استفاده از واژه ها و اصطلاحات موسیقی عامیانه شعری سرود (ادیب الممالک فراهانی ، عارف قزوینی) بود .
۰/۲۵
- ۷- در جاهای خالی واژگان مناسب بنویسید .
۰/۲۵
- الف) نگرش شاعران و نویسندگان در شعر مشروطه ، از کلی نگری و ذهنیت گرایی به جزئی نگری و تغییر پیدا کرد .
۰/۲۵
- ب) «نثر فارسی» حتی پیشتر از «شعر فارسی» در دوره بیداری ، قید و بندهای نثر را کنار می گذارد .
۰/۲۵
- ۸- یکی از درون مایه های شاخص « شعر عصر بیداری » را بنویسید .
۰/۲۵

ادامه سؤالات در صفحه دوم

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۶/۱۱	تعداد صفحه: ۵	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹		
نمره	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		

ج	<p>موسیقی شعر (۵ نمره)</p> <p>۹- برای هر یک از ابیات زیر ، یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید . (همسان یک پایه ای - ناهمسان - همسان دو لختی)</p> <p>الف (پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی ب (نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری ج (در دام فتاده آهوئی چند ۱۰- بیت : « به حسن خُلق و وفا کس به یار ما نرسد الف (تقطیع هجایی کنید . ب (نشانه های هجایی آن را بگذارید . ج (وزن این بیت را بنویسید. ۱۱- کدام یک از کلمات «تک هجایی» زیر، ممکن است در صورت اضافه شدن به کلمه دیگری «کوتاه» شود ؟ الف (دو ب (سو ج (جو د (مو ۱۲- اختیار « وزنی » بیت : « سرو را مانی ولیکن سرو را رفتار نه ماه را مانی ولیکن ماه را گفتار نیست » را بنویسید . ۱۳- با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید . « یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد الف (اختیار «زبانی» مصراع اول را مشخص کنید . ب (در رکن اول بیت ، کدام اختیار «وزنی» به کار رفته است ؟ ۱۴- برای بیت زیر کدام وزن ، « ترجیح » دارد ؟ « دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند الف (مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن ب (مُستفعل مُستفعل مُستفعل مُستف</p>												
د	<p>زیبایی شناسی (۵ نمره)</p> <p>۱۵- در هر یک از بیت های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است ؟ (قسمت «ب» یک مورد اضافه است).</p> <table><tr><th>الف</th><th>ب</th></tr><tr><td>۱) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای؟</td><td>ایهام</td></tr><tr><td>۲) اگر سنت اوست نوآوری ،</td><td>اغراق</td></tr><tr><td>۳) دل و کشور جمع و معمور باد</td><td>متناقض نما</td></tr><tr><td>۴) آن فرومایه هزار من سنگ بردارد و طاقت یک حرف نمی آرد</td><td>تضمین</td></tr><tr><td></td><td>لف و نشر</td></tr></table> <p>۱۶- بیت زیر به چه داستانی «تلمیح» دارد ؟ « گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد » ۱۷- کدام یک از عبارت های زیر درست و کدام نادرست است ؟ الف (در بیت: حافظ از جور تو ، حاشا که بگرداند روی / « من از آن روز که در بند توأم ، آزادم » آرایه «تضمین» وجود دارد. ب (آرایه بیت : « سر من مست جمالت ، دل من خام خیالت گهر دیده نثار کف دریای تو دارد » «متناقض نما» است. ج (در شعر : « می شناسمت / چشم های تو میزبان آفتاب صبح سبز باغ هاست / می شناسمت » آرایه «اغراق» وجود دارد. د (بیت : « نه خدا توانمش خواند ، نه بشر توانمش گفت متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را » آرایه «تلمیح» ندارد.</p>	الف	ب	۱) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای؟	ایهام	۲) اگر سنت اوست نوآوری ،	اغراق	۳) دل و کشور جمع و معمور باد	متناقض نما	۴) آن فرومایه هزار من سنگ بردارد و طاقت یک حرف نمی آرد	تضمین		لف و نشر
الف	ب												
۱) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای؟	ایهام												
۲) اگر سنت اوست نوآوری ،	اغراق												
۳) دل و کشور جمع و معمور باد	متناقض نما												
۴) آن فرومایه هزار من سنگ بردارد و طاقت یک حرف نمی آرد	تضمین												
	لف و نشر												
	ادامه سوالات در صفحه سوم												

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۵	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۶/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
	نمره		

۱۸- با توجه به ابیات زیر، به پرسش ها پاسخ دهید .	
۱- منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش	من انس به سرو و گل و بادام گرفتم
۲- روی و چشمی دارم اندر مهر او	کاین گهر می ریزد آن زر می زند
الف (در کدام بیت « لف و نشر نامرتب » (مشوش) به کار رفته است ؟	۰/۲۵
ب (در چه صورتی « لف و نشر » نامرتب (مشوش) ایجاد می شود ؟	۰/۵
ج (به غیر از « لف و نشر » چه آرایه مشترکی در این دو بیت به کار رفته است ؟	۰/۲۵
۱۹- در بیت : « روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد	زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما »
الف (کدام واژه ، آرایه « ایهام تناسب » به وجود می آورد ؟	۰/۲۵
ب (دو معنی این واژه را بنویسید .	۰/۵
ج (این واژه با کدام یک از کلمات بیت « تناسب » دارد ؟	۰/۲۵
۲۰- در کدام یک از ابیات زیر آرایه « تضاد » وجود دارد؟	۰/۵
الف (فلک در خاک می غلتید از شرم سرافرازی	اگر می دید معراج ز پا افتادن ما را
ب (اینکه گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را	روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع
ج (ما با توایم و باتو نه ایم؛ اینت بوالعجب	در حلقه ایم با تو و چون حلقه بر دریم
د (چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش	هیچ دانا زین معمار جهان آگاه نیست
نقد و تحلیل نظم و نثر (۳ نمره)	
۲۱- یک ویژگی « فکری » شعر « عارف قزوینی » را در ابیات زیر بنویسید .	۰/۵
« ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است	مسلک مرغ گرفتار قفس، همچو من است »
« جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن	بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است »
۲۲- با توجه به متن زیر از « سید محمد علی جمالزاده » به پرسش ها پاسخ دهید .	
« شب عید نوروز بود و موقع ترفیع رتبه ، در اداره با هم قطارها قرار و مدار گذاشته بودیم که هرکس اول ترفیع رتبه یافت، به عنوان ولیمه کباب غاز صحیحی بدهد ؛ زد و ترفیع رتبه به اسم من در آمد. عیالم گفت : « تنها همان رتبه های بالا را وعده بگیر و مابقی را خط بکش و بگذار سماق بمکند . »	۰/۵
الف (یک ویژگی مهم « سبک نویسندگی جمالزاده » را در این عبارت بنویسید .	۰/۵
ب (« کنایه » از متن بالا بیابید و مفهوم آن را بنویسید .	۰/۵
۲۳- دو ویژگی شعر « ققنوس »، سروده « نیما یوشیج » را از نظر « قالب » بنویسید .	۰/۵
« ققنوس، مرغ خوش خوان، آوازه جهان / آواره ماند از وزش بادهای سرد / بر شاخ خیزران / بنشسته است فرد بر گرد او به هر سر شاخی پرندگان / او ناله های گمشده ترکیب می کند . »	
۲۴- با توجه به سروده زیر از « سلمان هراتی »، شاعر انقلاب اسلامی، به پرسش های مربوط به آن پاسخ دهید.	
۱- « دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ	امروز خورشید در دشت ، آیینه دار من و تو »
۲- « این فصل، فصل من و توست، فصل شکوفایی ما	برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو »
الف (دو ویژگی « ادبی » بیت « یک » را بنویسید .	۰/۵
ب (دو ویژگی « زبانی » بیت « دو » چیست ؟	۰/۵
ادامه سوالات در صفحه چهارم	

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳		رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح		نام و نام خانوادگی:	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۵		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۶/۱۱		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹							
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir							
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)					
		نمره					

بخش انتخابی

دانش آموزان عزیز برای کسب ۴ نمره، از سؤالات ۲۵ تا ۴۰ فقط ۸ سوال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید.

- ۰/۵ ۲۵ - در جاهای خالی کلمات مناسب بنویسید .
الف (بیت زیر نمونه ای از اشعار سید اشرف الدین گیلانی « نسیم شمال » است .
« غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم
ب (در عصر « مشروطه » بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان های بود .
- ۰/۵ ۲۶ - موضوع منظومه « حیدر بابایه سلام »، سروده « استاد شهریار » چیست ؟
- ۰/۵ ۲۷ - متن زیر از کتاب « چرند و پرند » نوشته « دهخدا » در دوره « بیداری » است ؛ دو ویژگی « زبانی » آن را بنویسید .
« باری ، چه دردسر بدهم ؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار و داشت . حالا که می بیند آن روی کار بالاست ،
دست و پایش را گم کرده ، تمام آن حرف ها یادش رفته . تا به یک ژاندارم چشمش می افتد ، رنگش می پرد .
هی می گوید : امان از هم نشین بد . »
- ۰/۵ ۲۸ - واژه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید .
الف (زبان و واژگان شعری در قصاید دوره انقلاب به سبک (خراسانی ، هندی) نزدیک است .
ب (مخاطب شعر در ادبیات معاصر (روشنفکران ، عامه مردم) هستند .
- ۰/۵ ۲۹ - در بیت : « چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست
سخن شناس نه ای جان من خطا اینجاست »
اختیار وزنی « ابدال » در کدام قسمت آن به کار رفته است ؟
- ۰/۵ ۳۰ - وزن بیت : « درد عشقی کشیده ام که می پرس
زهر هجری چشیده ام که می پرس » چیست ؟
الف (فاعلاتن مفاعیلن فعلن
ب (مفتعلن فاعلاتن فاع
- ۰/۵ ۳۱ - نام « بحر » بیت زیر را بنویسید .
« روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد
چرخ بازیگر از این بازیچه ها بسیار دارد »
- ۰/۵ ۳۲ - با توجه به قسمت مشخص شده در شعر زیر ، به پرسش های مربوط به آن پاسخ دهید .
« و به آنان گفتم / هر که در حافظه چوب ببیند باغی ، / صورتش در وزش بیشه شور ابدی خواهد ماند . / هر که با مرغ
هوا دوست شود ، / خوابش آرام ترین خواب جهان خواهد بود . »
- ۰/۵ ۳۳ - چند پایه آوایی وجود دارد ؟
الف (یک هجای کشیده باباید و بنویسید .
۳۳ - با ذکر یک دلیل ثابت کنید در بیت زیر آرایه « متناقض نما » به کار رفته است .
« ز کوی یار می آید نسیم باد نوری
از این باد ار مدد خواهی ، چراغ دل بر افروزی »
- ۰/۵ ۳۴ - آرایه مناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید .
الف (بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است
وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده است (اسلوب معادله - ایهام)
ب (گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ
نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا (تلمیح - تشبیه)
- ۰/۵ ۳۵ - چگونه به آرایه « حس آمیزی » در بیت زیر پی می برید ؟
« بر لب کوه جنون خنده شیرین بهار
نقش زخمی است که از تیشه فرهاد شکفت »

« ادامه سؤالات در صفحه پنجم »

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۶/۱۱	تعداد صفحه: ۵	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۰/۵	۳۶- برای هر یک از ابیات زیر یک آرایه ادبی بنویسید . الف (عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را ب (رسم بد عهدی ایام چو دید ابر بهار دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را گریه اش بر سمن و سنبل و نسرین آمد	۰/۵
۰/۵	۳۷- دو ویژگی سطح « فکری » ابیات زیر را بنویسید . « از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران شو بار سفر بند که یاران همه رفتند تنها به قفس ماندو هزاران همه رفتند	۰/۵
۰/۵	۳۸- شعر زیر از مجموعه « زمستان » سروده «خوان ثالث» است ؛ دو ویژگی شعری این شاعر را بنویسید . « سلامت را نمی خواهند پاسخ گفت / سرها در گریبان است / وگر دست محبت سوی کس یازی، به اکراه آورد دست از بغل بیرون / که سرما سخت سوزان است . »	۰/۵
۰/۵	۳۹- کدام یک از عبارت های زیر ویژگی « ادبی » و کدام یک ویژگی « زبانی » شعر «ادبیات معاصر» است ؟ الف (لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است . ب (صور خیال جدید و نو هستند و تکرار تصاویر شاعران دوره قبل نیستند .	۰/۵
۰/۵	۴۰- وزن بیت زیر از تکرار چهار بار پدید آمده است . « به پایان آمد این دفتر ، حکایت همچنان باقی است به صد دفتر نشاید گفت حسب الحال مشتاقی »	۰/۵
	فرجامتان نیک باد	جمع نمره
		۲۴

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح																																																																					
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۶/۱۱																																																																					
دانش آموزان روزانه، سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu																																																																					
ردیف	راهنمای تصحیح					نمره																																																																			
۱	الف) تاریخ ادبیات (۱/۵ نمره) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران، سبک شناسی، تاریخ تطور نظم فارسی، دیوان اشعار (ذکر یک مورد) ۰/۲۵ ص ۱۶					۰/۲۵																																																																			
۲	«الف» یا « فتحعلی خان صباي کاشانی » پرچمدار بازگشت ادبی است ۰/۲۵ ص ۱۳					۰/۲۵																																																																			
۳	«د» یا « عدم توجه روشنفکران به شعر و شاعری ۰/۲۵ ص ۱۴					۰/۲۵																																																																			
۴	پروین (رخشنده) اعتصامی ۰/۲۵ ص ۷۰					۰/۲۵																																																																			
۵	۱- احمد محمود ۰/۲۵ ص ۷۸ - ۲- جلال آل احمد ۰/۲۵ ص ۷۴					۰/۵																																																																			
۶	ب) سبک شناسی (۱/۵ نمره) الف) سادگی ۰/۲۵ ص ۴۲ ب) طنز سیاسی - اجتماعی ۰/۲۵ ص ۴۶ ج) عارف قزوینی ۰/۲۵ ص ۴۲-۴۳					۰/۷۵																																																																			
۷	الف) عینیت گرایی (عینی بودن) ۰/۲۵ ص ۴۴ ب) (مصنوع و فنی ۰/۲۵) (اگر دانش آموز یک مورد را هم بنویسد نمره تعلق می گیرد . ص ۴۵					۰/۵																																																																			
۸	«آزادی، وطن، قانون، تعلیم و تربیت جدید، توجه به مردم، دانش ها و فنون نوین ۰/۲۵ ص ۴۴ (ذکر یک مورد کافی است .) (همکاران محترم به مفاهیم مشابه نمره تعلق می گیرد.)					۰/۲۵																																																																			
۹	ج) موسیقی شعر (۵ نمره) الف) همسان دو لختی ۰/۲۵ ص ۵۳ ب) همسان یک پایه ای ۰/۲۵ ص ۵۰ ج) ناهمسان ۰/۲۵ ص ۵۲ (همکاران محترم توجه فرمایند در این قسمت ذکر « یک پایه ای » و « دو لختی » در پاسخ نامه مهم است و صرفا با ذکر « همسان » نمره تعلق نمی گیرد .)					۰/۷۵																																																																			
۱۰	۲/۲۵																																																																								
<table><tr><td>تقطیع هجایی</td><td>ب</td><td>حس</td><td>ن</td><td>خل</td><td>ق</td><td>و</td><td>فا</td><td>کس</td><td>ب</td><td>یا</td><td>ر</td><td>ما</td><td>ن</td><td>ر</td><td>سَد</td><td>۰/۷۵</td></tr><tr><td>تقطیع هجایی</td><td>ت</td><td>را</td><td>د</td><td>رین</td><td>س</td><td>خ</td><td>نن</td><td>کا</td><td>ر</td><td>کا</td><td>ر</td><td>ما</td><td>ن</td><td>ر</td><td>سَد</td><td>۰/۷۵</td></tr><tr><td>نشانه های هجایی</td><td>u</td><td>-</td><td>u</td><td>-</td><td>u</td><td>u</td><td>-</td><td>-</td><td>u</td><td>-</td><td>u</td><td>-</td><td>u</td><td>u</td><td>-</td><td>۰/۷۵</td></tr><tr><td>وزن</td><td colspan="3">مفاعِلن</td><td colspan="3">فعلاتن</td><td colspan="3">مفاعِلن</td><td colspan="3">فعَلن</td><td colspan="3">۰/۷۵</td><td></td></tr></table>						تقطیع هجایی	ب	حس	ن	خل	ق	و	فا	کس	ب	یا	ر	ما	ن	ر	سَد	۰/۷۵	تقطیع هجایی	ت	را	د	رین	س	خ	نن	کا	ر	کا	ر	ما	ن	ر	سَد	۰/۷۵	نشانه های هجایی	u	-	u	-	u	u	-	-	u	-	u	-	u	u	-	۰/۷۵	وزن	مفاعِلن			فعلاتن			مفاعِلن			فعَلن			۰/۷۵			
تقطیع هجایی	ب	حس	ن	خل	ق	و	فا	کس	ب	یا	ر	ما	ن	ر	سَد	۰/۷۵																																																									
تقطیع هجایی	ت	را	د	رین	س	خ	نن	کا	ر	کا	ر	ما	ن	ر	سَد	۰/۷۵																																																									
نشانه های هجایی	u	-	u	-	u	u	-	-	u	-	u	-	u	u	-	۰/۷۵																																																									
وزن	مفاعِلن			فعلاتن			مفاعِلن			فعَلن			۰/۷۵																																																												
۱۱	«ب» یا « سو » ۰/۲۵ ص ۵۳					۰/۲۵																																																																			
۱۲	بلند بودن هجای پایان مصراع ها (هجای پایانی مصراع ها چه کوتاه باشد، چه کشیده، همواره بلند به حساب می آید و با علامت (-) نشان داده می شود .) ۰/۵ ص ۸۳-۸۴ (همکاران محترم اگر دانش آموز هر یک از این مفاهیم را برساند پاسخ درست است .)					۰/۵																																																																			
۱۳	الف) امکان حذف همزه ۰/۵ (در هجای چهارم مصراع اول، یا / د / با / دان اگر دانش آموز فقط هجا را بیان کرد ۰/۲۵ نمره تعلق گیرد . ص ۸۴ ب) آوردن « فاعلاتن » به جای « فعلاتن » ۰/۵ ص ۸۴					۰/۵ ۰/۵																																																																			
۱۴	«ب» یا « مستفعل مستفعل مستفعل مستف » ۰/۲۵ ص ۲۷					۰/۲۵																																																																			
۱۵	زیباشناسی (۵ نمره) ۱- متناقض نما ۰/۲۵ ص ۶۰ ۲- ایهام ۰/۲۵ ص ۹۰ ۳- لف و نشر ۰/۲۵ ص ۶۲ ۴- اغراق ۰/۲۵ ص ۹۲					۱																																																																			
۱۶	یاد آوری داستان « بر دار کردن حسین بن منصور حلاج » عارف بزرگ قرن چهارم ۰/۵ ص ۳۲					۰/۵																																																																			

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۶/۱۱			
دانش آموزان روزانه، سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu			
ردیف	راهنمای تصحیح				
نمره					
۱۷	الف) درست ۰/۲۵ ص ۳۳ ب) نادرست ۰/۲۵ ص ۳۰ ج) درست ۰/۲۵ ص ۸۹ د) نادرست ۰/۲۵ ص ۳۲				
۱۸	الف) بیت (دو) یا « روی و چشمی دارم اندر مهر او کاین گهر می ریزد آن زر می زند » ۰/۲۵ ص ۵۹ ب) اگر ارتباط لف ها با نشر ها نا منظم باشد ، لف و نشر نامرتب (مشوش) خواهد بود . ۰/۵ (و یا هر پاسخ مشابه دیگر) ص ۵۸ ج) مراعات نظیر (تناسب) ۰/۲۵ ص ۵۸-۵۹				
۱۹	الف) آیت ۰/۲۵ ب) نشانه ۰/۲۵ آیه ۰/۲۵ ج) تفسیر ۰/۲۵ ص ۹۱				
۲۰	« ب » یا « این که گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع ۰/۵ ص ۵۹				
۲۱	ه) نقد و تحلیل نظم ونثر (۴نمره) (به پاسخ ها و مفاهیم مشابه و درست دیگر نمره تعلق می گیرد) در شعر « عارف قزوینی » مضامین وطن دوستی ، مبارزه با دشمنان وطن، سوز و شور عشق و دردمندی نسبت به میهن، بر انگیختن مردم ، آزادی خواهی ۰/۵ ص ۱۷				
۲۲	الف) کاربرد کلمات عامیانه و متداول در نثر ، نزدیکی کلام به طبع خوانندگان ، کاربرد کنایات ، جملات کوتاه و.. (ذکر یک مورد کافی است .) ۰/۵ ب) خط بکش : کنایه از حذف کن سماق بمکند : کنایه از انتظار بکشند (ذکر یک مورد کافی است .) ۰/۵ ص ۷۴				
۲۳	این شعر در قالب شعر نو (نیمایی) سروده شده است که در آن یکسانی مصراع ها از نظر تعداد هجا ها شرط نیست و شعر وزن و قافیه دارد . ۰/۵ ص ۸۲				
۲۴	الف) دیروز و امروز : تضاد و مجاز - خورشید آینه دار من و توست : تشبیه - کلمات : « باغ ، داغ » و « من ، چمن » : جناس - باغ : استعاره از ایران ، غربتی که در محیط ایران وجود داشت - دشت : استعاره از کشور و وطن - غربت باغ : اضافه استعاری (ذکر دو مورد کافی است .) ۰/۵ ب) بیت پنج جمله است . این فصل : نهاد - فصل من و تو : مسند : فعل جمله پنجم به قرینه حذف شده است . ذکر دو مورد کافی است . ۰/۵ ص ۷۸ (یا هر مورد صحیح دیگر)				
بخش انتخابی :					
همکاران محترم مصحح توجه کنند ، اگر دانش آموزان به بیش از ۸ سوال انتخابی پاسخ داده باشد فقط ۸ سوال اول را تصحیح نمایید .					
۲۵	الف) انتقادی ۰/۲۵ ص ۱۶ ب) تاریخی ۰/۲۵ ص ۱۹				
۲۶	شاعر در این منظومه با شیفتگی تمام از اصالت فرهنگی و زیبایی های روستای زادگاهش یاد می کند . ۰/۵ ص ۷۱				
۲۷	این متن از نظر زبانی ساده و دور از تعابیر پیچیده و به زبان محاوره ای و عامیانه نزدیک است . جملات کوتاه و کنایی استفاده شد . واژه فرانسوی « ژاندارم در آن به کاررفته است . » (همکاران محترم به ویژگی های زبانی دیگر هم نمره تعلق می گیرد .) ۰/۵ ص ۶۵				
۲۸	الف) خراسانی ۰/۲۵ ص ۹۹ ب) عامه مردم ۰/۲۵ ص ۹۷				
۲۹	شاعر در هجای سیزدهم از رکن پایانی مصراع دوم ، هجای بلند « این » را معادل با دو هجای کوتاه « کِ ، خَ » در رکن پایانی مصراع اول قرار داده است ، بنابراین (- uu) ابدال دارد . ۰/۵ ص ۸۵				
۳۰	« الف) یا « فاعلاتن مفاعلن فعلمن » ۰/۵ ص ۲۲				
۳۱	رمل ۰/۵ ص ۱۰۸-۱۰۷ - ۰/۵				
۳۲	الف) چهار پایه آوایی (چهارده هجا) ۰/۲۵ ب) « رام » ، فعل « بود » در اصل هجای کشیده است و چون در هجای آخر بیت قرار گرفت مطابق با اختیارات شاعری هجای بلند تلفظ می شود. ۰/۲۵ ص ۱۱۱				

ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۶/۱۱		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	دانش آموزان روزانه، سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۳۳	زیرا تضاد در یک امر است نه دو امر ۰/۵ (باد ، چراغ را بر می افروزد : متناقض نما است) ص ۱۶۳	۰/۵
۳۴	الف (ایهام ۰/۲۵ ص ۸۹ ب (تلمیح ۰/۲۵ ص ۳۶	۰/۵
۳۵	در ترکیب « خنده شیرین » دو حس « شنوایی » و « چشایی » به هم آمیخته اند . ۰/۵ ص ۱۱۴	۰/۵
۳۶	الف (اسلوب معادله ، استعاره ، مراعات نظیر (یک مورد) ۰/۲۵ ص ۱۱۵ ب (حسن تعلیل ، استعاره مکنیه ، تشخیص ، مراعات نظیر (یک مورد) ۰/۲۵ ص ۱۱۳	۰/۵
۳۷	آزادی خواهی ، مبارزه با ظلم و استبداد در شعر آشکار است . شاعر در رثای یاران مبارزش که در راه آزادی وطن به شهادت رسیده اند ، مرثیه سرایی می کند . توجه به مردم هم در شعرا او مشهود است ۰/۵ ص ۴۶	۰/۵
۳۸	شعر « اخوان ثالث » شعری اجتماعی است و حوادث زندگی مردم را در خود منعکس می کند. او زبانی « نمادین » دارد. ۰/۵ ص ۷۲	۰/۵
۳۹	الف (زبانی ۰/۲۵ ص ۹۶ ب (ادبی ۰/۲۵ ص ۹۷	۰/۵
۴۰	مفاعیلن ۰/۵ ص ۱۱۲	۰/۵
۲۴	" دربخش نقد و تحلیل ، نظر همکاران محترم صائب است "	

همکاران ارجمند : خدا قوت ؛ از زحمات شما سپاسگزاریم

